

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

_____ 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності

для студентів

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 соціологія
освітній рівень магістр
освітня програма Прикладна соціологія
вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання	заочна
Навчальний рік	2022/2023
Семестр	0-1
Кількість кредитів ECTS	2
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: Тетяна БІЛОУС, к.ф.н., доцент кафедри доцент кафедри філософії та методології науки

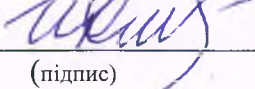
Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2022

Розробники: Тетяна БІЛОУС, канд. філософ. наук, доцент кафедри філософії та методології науки
Андрій МЕЛЬНІКОВ, д-р соціол. наук, доцент кафедри соціальних структур та соціальних відносин

Зав. кафедри філософії та методології науки

_____ (Ірина ДОБРОПРАВОВА)
(підпис)

Протокол № 12 від « 24 » 06 2022 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри соціальних структур та соціальних відносин

_____ Олег МАЗУРИК
(підпис)

Протокол № 12 від « 28 » 06 2022 р.

Схвалено науково-методичною комісією філософського факультету

Протокол від « 24 » 06 2022 року № 14

Голова науково-методичної комісії _____ Ірина МАСЛІКОВА
(підпис)

Схвалено науково-методичною комісією факультету соціології

Протокол від « 19 » листопада 2022 року № 8

Голова науково-методичної комісії _____ Тетяна ЧЕРВІНСЬКА
(підпис)

1. Мета дисципліни – здобуття студентами факультету соціології базових знань з методології, методики та організації соціального міждисциплінарного наукового дослідження; сучасними методологічними концепціями, основами методології наукового пізнання, методикою наукових досліджень у соціальних науках; нормами інтелектуальної власності та її захисту, що сприяє розширенню наукового світогляду та потенціалу професійної підготовки як науковців.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Успішне опанування загальної проблематики соціологічної теорії, філософського знання, методології соціологічного дослідження, соціології освіти та права.*
2. *Знання особливостей формування наукових понять, принципів побудови теоретичних висновків; особливості методів соціологічних досліджень.*
3. *Вміти: використовувати технологічні знання та вміння в процесі соціологічних досліджень; розробляти програму соціологічного дослідження; формулювати практичні рекомендації; на основі заданого зразка будувати авторські дослідницькі методики.*
4. *Володіти елементарними навичками: аналізу, синтезу, командної роботи, організації комунікації.*

3. Анотація навчальної дисципліни:

Дисципліна спрямована на формування цілісного уявлення про науково-дослідницький процес у соціальних науках, усвідомлення цілей соціального міждисциплінарного наукового дослідження, набуття навичок, необхідних для реалізації власного дослідницького потенціалу; відпрацюванню загальних компетентностей у процесі професійного навчання, формуванню наукової та методологічної культури. Розкривається роль інтелектуальної власності як складової інтелектуального капіталу, формується повага до авторського права та вміння захищати авторське право при здійсненні власної наукової діяльності.

4. Завдання (навчальні цілі).

- розкрити можливості застосування соціологічної методології в міждисциплінарних наукових дослідженнях;
- визначити характеристики та умови формування методологічної культури соціолога;
- здобути навички презентації результатів фахових наукових досліджень;
- оволодіти навичками захисту інтелектуальної власності та її результатів.

Це спрямовано на формування компетентностей:

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК01)
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт (ЗК05)

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати: значення методологічної підготовки для професійної діяльності вченого; основні методологічні системи сучасної філософії науки; значення специфічно-наукового методу соціальних наук; загальнонаукові та специфічні методи наукового пізнання на базі основних методологічних моделей (гіпотетико-дедуктивних та емпірично-індуктивних); сучасні ідеали та норми наукового дослідження; ірраціональні	Лекція, семінар, самостійна робота	індивідуальна робота, письмова робота	15

	прийоми роботи з науковою інформацією; методи, прийоми та стратегії аргументації; систему організації науково-пізнавальної діяльності, систему підготовки й атестації наукових кадрів.			
1.2	Знати: спеціальні форми методологічної культури соціолога, основи самоорганізації та саморегуляції у науковій діяльності; технології популяризації соціологічного знання; особливості методів та форм професійної комунікації	семінар, самостійна робота	індивідуальна робота, письмова робота	15
1.3	Знати: права та обов'язки власників прав інтелектуальної власності та інших учасників авторсько-правових відносин; правила укладання договорів між автором та роботодавцем; способи цивільно-правового захисту прав інтелектуальної власності; основні форми комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності; принципи фінансування інтелектуальної діяльності; методику оцінки результатів інтелектуальної діяльності; визначення права інтелектуальної власності та загальні підходи щодо правової охорони об'єктів інтелектуальної власності; перелік об'єктів інтелектуальної власності та порядок виникнення прав на них.	самостійна робота	індивідуальна робота, письмова робота	20
2.1	Вміти: використовувати методологічні принципи наукового дослідження; працювати з масивом фахових публікацій, вести пошук, накопичення та обробку наукової інформації, вибирати та формулювати проблему дослідження; шукати необхідну наукову інформацію; обирати методологічну основу дослідження; вміти розрізняти загальнонаукові та специфічні методи наукового пізнання на базі основних методологічних моделей.	семінар, самостійна робота	індивідуальна робота, письмова робота	20
2.2	Вміти: визначати умови підвищення ефективності наукової діяльності соціологів; розробляти індекси вимірювання рівня наукової підготовки магістра; визначати індекс наукового потенціалу студента магістратури; визначати особливості компетентнісного підходу у вищій освіті як технології набуття наукової та методологічної культури.	семінар, самостійна робота	індивідуальна робота, письмова робота	10
2.3	Вміти: визначати порядок отримання прав на об'єкт інтелектуальної власності залежно від його виду; захищати авторське право при проведенні власної наукової діяльності, оформленні цитувань та посилань; обирати форму і спосіб захисту порушеного права інтелектуальної власності; укладати договори із замовником або роботодавцем; визначати факти порушення прав інтелектуальної власності та вимагати відповідного відшкодування завданих збитків; розпоряджатися майновими правами інтелектуальної власності у процесі комерціалізації результатів інтелектуальної діяльності; здійснювати трансфер технологій в процесі комерціалізації результатів наукових	самостійна робота	індивідуальна робота, письмова робота	20

досліджень; застосовувати вимоги авторського права при проведенні наукових досліджень.			
--	--	--	--

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	3.1
Програмні результати навчання (назва)							
ПР01. Аналізувати соціальні явища і процеси, використовуючи емпіричні дані та сучасні концепції і теорії соціології	+		+	+	+	+	
ПР05. Здійснювати пошук, аналізувати та оцінювати необхідну інформацію в науковій літературі, банках даних та інших джерелах		+	+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1. Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Робота на семінарських заняттях РН 1.1, РН1.2, РН 2.1, РН2.2. – 40 макс. балів/24 бали
2. Письмова робота 1, РН 1.1, РН 2.1 – макс. 20 балів/мін. 12 балів
3. Письмова робота 1 робота 2, РН 1.2, РН 2.2 – макс. 20 балів/мін. 12 балів
4. Письмова робота 3, РН 1.3, РН 2.3 – макс. 20 балів/мін. 12 балів

- підсумкове оцінювання: залік

7.2 Організація оцінювання:

1. Письмова робота 1 з тем 1-3, проводиться після вивчення теми 3.
2. Письмова робота 2 з тем 4-6, проводиться після вивчення теми 6.
3. Письмова робота 3 з тем 7-8, проводиться після вивчення теми 8

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та семінарських занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		лекції	семінари	Самостійна робота
Частина 1. Філософсько-теоретичні основи методології та організації науково-дослідної роботи				
1	Наука та методологія наукового дослідження.			8
2	Множина методологічних систем			8
3	Методологічне значення герменевтики та феноменології для здійснення досліджень у соціальних і поведінкових науках		2	8
Частина 2. Соціологічні основи методології та організації науково-дослідної роботи				
4	Міждисциплінарна специфіка методології та організації соціологічних досліджень			8
5	Метапарадигмальна структура сучасного соціологічного знання			8
6	Принципи, методи та форми наукової діяльності соціолога			6
Частина 3. Основи інтелектуальної власності				
7	Інтелектуальна, творча діяльність та її місце у соціальному розвитку суспільства			6
8	Авторське право та суміжні права			6
	<i>Загальний обсяг:</i>	0	2	58

Загальний обсяг 60 год. в тому числі:

Лекції – 0 год.

Семінари – 2 год.

Самостійна робота – 58 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основна:

- Добронравова, І., Руденко, О., ред. 2018. *Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. для студ.-магістр. усіх спец.* К.: Київський університет, 607 с.
<http://philsci.univ.kiev.ua/biblio/Methodol.pdf>
- Дубровіна, Л. 2014. *Матеріали щодо тенденцій світової науки в галузі оцінювання ефективності діяльності наукових інститутів, підрозділів, окремих учених і дискусії в гуманітарній науці. Аналітична доповідь.* К. 16 с.
- Кашинцева, О. 2012. Права людини та права інтелектуальної власності крізь призму сучасного наукового етосу. *Теорія і практика інтелектуальної власності*, 6, 3-8.
- Коваленко, Т. 2013. З історії розвитку міжнародного законодавства про захист авторського права. *Теорія і практика інтелектуальної власності*, 3, 35-43.
- Конверський, А., ред. 2010. *Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посібник.* К.: Цент учбової літератури.
- Мельніков, А. 2019. Метапарадигмальна структура сучасного соціологічного знання. *Соціологічне метатеоретизування: історія та сучасність*, 226-248. Київ: Інститут соціології НАН України. 506 с.
- Орлюк, К., ред. 2009. *Захист прав інтелектуальної власності в Україні: проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування: монографія.* К.: Лазурит-Поліграф. 242 с.
- Юрик, Н. 2015. *Самоменеджмент: Курс лекцій.* Тернопіль: НТУ імені Івана Пулюя.

Додаткова:

- Головаха, Є., Паніна, Н. 1997. *Інтегральний індекс соціального самопочуття (ІСС): конструювання і застосування соціологічного тесту в масових опитуваннях.* К.: Ін-т соціології НАНУ. 106 с.

2. Крижна, В. 2013. Захист прав інтелектуальної власності за статтею 1 першого протоколу Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. *Теорія і практика інтелектуальної власності*, 3, 44-47.
3. Озерський, І. 2003. Проблеми охорони та захисту використання прав інтелектуальної власності в Україні. *Економіка. Фінанси. Право*, 10, 19-23.
4. Порало, І. 2009. Інтелектуальний капітал України в полоні плагіату. *Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія*, 4, 89-97.
5. Ромашко, А., Верба, І., Пригода, В. 2013. *Міжнародні договори та угоди у сфері інтелектуальної власності: навчальний посібник*. К.: НТУУ «КПІ». 160 с.
6. Штефан, А. 2016. Науковий плагіат. *Теорія і практика інтелектуальної власності*, 4, 69-79.
7. Benton, T., Craib, I. 2011. *Philosophy of Social Science: The Philosophical Foundations of Social Thought*. New York: Palgrave Macmillan.
8. Hirsch, J. 2005. An index to quantify an individual's scientific research output. *PNAS*, 102 (46), 16569-16572.
9. *Quality indicators for research in the humanities. Interim report by the Committee on Quality Indicators in the Humanities*. 2011. Royal Netherlands Academy of Arts and Sciences. <https://www.knaw.nl/shared/resources/actueel/publicaties/pdf/quality-indicators-for-research-in-the-humanities>
10. Zuccala, A. 2013. Evaluating the Humanities: Vitalizing “the forgotten sciences”. <http://www.researchtrends.com/issue-32-march-2013/evaluating-the-humanities-vitalizing-the-forgotten-sciences/>

10. Додаткові ресурси:

1. Соціологічна асоціація України <https://sau.in.ua/>
2. American Sociological Association <http://www.asanet.org/>
3. European Sociological Association <http://www.europeansociology.org/>
4. International Sociological Association <http://www.isa-sociology.org/>